

Serghei COLOȘENCO

Vasile Alecsandri

DOINE ȘI LĂCRIMIOARE

Editura SFERA
2018

DOINE ȘI LĂCRIMIOARE

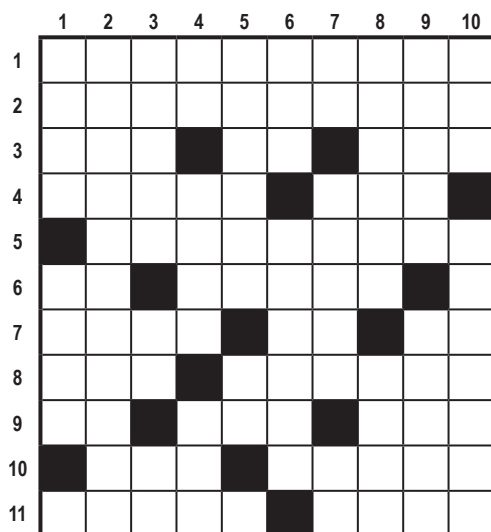
Primul volum de poezii ale lui Alecsandri *Doine și lăcrimioare*, se tipărește la Paris, în 1853 și cuprinde „ciclurile”: *Doine, Lăcrimioare și Suvenire*.

În 1863, apare la Iași, ediția a II-a, la care e adăugat un ciclu nou: *Mărgăritărele*.

DOINE

1842-1852

Prea iubitului meu părinte Vornic V. Alecsandri închin aceste doine cu iubire și recunoștință,
Paris, 1853

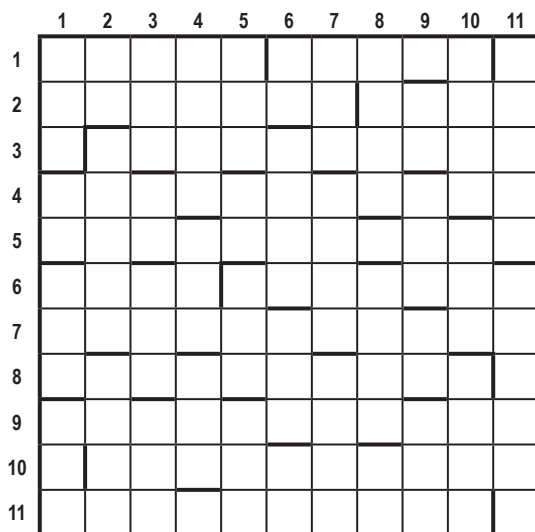
ORIZONTAL: 1) Poezia datată: București, 1845, apărută pentru prima oară în „Album științific și literar”, în februarie 1847, în care „eroul” este un geniu nevăzut care pândește fetele în lunci și le sărută, după nota autorului. Poezia este tradusă în limba franceză de I.E. Voinescu și C.A. Léautey, în limba maghiară de Szemlér Ferenc și în limba rusă de N. Padgoriceani. **2)** „... de la munte”, face parte din masivul grup de poezii datate 1843. I.M. Rașcu, în volumul „Eminescu și Alecsandri” crede că elemente din această poezie răsună în „De-aș avea” a lui Eminescu. Versurile poeziei au fost puse pe muzică de Teodor Cavalier, de Flondor și de Gh. Ștefănescu. **3)** Debit mediu! – Costache Negri – Prima bătaie a ceasului. **4)** Anotimpul din „Cântic haiducesc” când „Vara trece [...],/ Și tu, codre, te-ai uscat!” – Sat căzăcesc.

5) Poezia în care este abordată tema unor credințe populare (2 cuv.). 6) Cele din Beclean! – „Cu Satan încălecat/ Ce din... grozav scrășnește/ Și tot blastemă turbat” (**Baba Cloanța**). 7) Poezia ce face parte din primul grup de „Doine”, scrisă în 1843, ale cărei strofe 1, 7, 11 și 10 au fost introduse de poet în piesa „Iorgu de la Sadagura” (actul 3, scena 1) – Gara de Vest! – Grigore Sturza. 8) Luna ianuarie (presc.) – Potecile pe care „plăieșii trec în vale” (**Sora și hoțul**). 9) Doine! – „Beau multă apă, cătând la fată/ Și urmau drumul oftând de...” (**Crai nou**) – Haiducul, în sensul dat de poet, în poezia publicată în „Propășirea”, nr. 6, 13 februarie 1844, p. 48. 10) Primele teorii! – Lacomi. 11) Fata al cărei nume este invocat în „Hora”: „Lângă mine vin’, drăguță,/ Să te pot strânge de mână/ Ca ieri seara, la fântână” – „...-nou”, poezie apărută în „Albina românească” (1843) și în „Propășirea” (1844).

VERTICAL: 1) „De-aș avea vro șapte frați,/ Toți ca mine de bărbați/ Și pe... încălecați!” (**Doina**) – „În amar trăind de mică,/ Ochii-mi plâng, sufletu-mi geme,/ Și, ca pomul ce jos pică,/ Viața-mi cade fără vreme!” (**Sora și hoțul**). 2) Poezia ce face parte din primele poezii ale „ciclului”, scrisă probabil la Mircești, 1842. Despre poezie Șerban Cioculescu a scris că este „cea mai bună din acest ciclu [...] se întemeiază balada noastră cultă, de folclorică derivație...” (2 cuv.). 3) Atașare – Rodica Neacșu – Reîntors! 4) Card! – Momeală pentru pești – „Vântul bate, vâjâiește,/ Falnic calul se izbește/ De se-ntrec ca... voinici” (**Strigoitul**). 5) Ostașii lui Ștefan Domn cel mare, vrednici, „trag săgețile lor zboară,/ Spintecă rapide vântul ce dă foc și vâjâiește” și unde cade săgeată, „Acolo fi-va altarul!”, zice „falnicul monarc” (**Altarul monastirei Putna**) – Stau în ocol! 6) Încep tunetele! – „Maghiara”. 7) Vas de lut din Moldova! – „... monastirei Putna”, poezia în care „poetul atingea pentru prima oară tema evocării trecutului istoric național” (G.G. Nicolescu; neart.) – Vasile Cârlova. 8) Obiceiurile populare întâlnite în „Baba Cloanța”, „Crai-nou”, „Ursiții”, „Strigoitul” ș.a. – Numele a două lanțuri de munți din Turcia asiatică. 9) Folositoare – Poezia ce evocă într-o lumină de mare simpatie figura acestui haiduc, „erou pozitiv” prin excelență, amintindu-ne de Bujor, Codreanu, Voicu, Tunsul și alții. Poezia a fost tradusă în franceză (I.E. Voinescu), italiană (Gino Lupi), germană (F.J. Bulhardt), maghiară (Szemplér Ferenc) și rusă (Vsevolod Rojdestvenski). 10) Baltă – Poezia din 1844 ce-l supune pe haiduc să fie alesul fetei ce vrea să se mărite.

Dicționar: EBI, AUL, AHIR.

DOINE ȘI LĂCRIMIOARE

ORIZONTAL: Titluri de poezii din cele două cicluri **Doine** și **Lăcrimioare**.

VERTICAL: 1) Corp greu de străpuns – Județul Sibiu (abr.) – Arătat cu degetul – „Detașament mobil de banaje” (abr. milit.). **2)** La nord! – Leagă fructul de creangă – Localitate în Ethiopia. **3)** Fire de nisip! – Proverb final! – Edict terminat! – Cuvânt latinesc pe rețelele medicale însemnând „al său, propriu”. **4)** Nume feminin – Aur, în vechime – „Editura pentru Literatură” (siglă). **5)** Bune la cusut – Sec! – Victor Ion Popa – „Acid-Citrat-Dextroză”, stabilizator pentru conservarea sângelui (abr.). **6)** Cap de girafă! – Saint-Louis-en-... cunoscută biserică din Franța – „Muzeul Țăranului Român” (siglă) – Dumnealor. **7)** Cuprins de frică! – Localitate în Insulele Comore – Stea de primă mărime din constelația *Taurului*, cunoscută mai mult cu numele de *Aldebaran*. **8)** Stat în S.U.A., cu centrul administrativ *Columbus* – Număr unic al operatorilor vamali în U.E. (siglă) – Simbolul chimic al neonului. **9)** Intrate în cont! – Trinitrotoluen (abr.) – Diftong latin – Regiment (abr.). **10)** Numele popular al plantei *laptele-cucului* – Sport cu arma – „African Engineering Education Association” (siglă). **11)** Compozitor și pianist spaniol, autorul operei „Păpușile meșterului Pedro” (Manuel de) – Ventilare.

Dicționar: SEDI, SUO, LILE, HONI, ATIN, EORI, AREU.

TITLURI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
1											
2											
3											
4											
5											
6											
7											
8											
9											
10											
11											

ORIZONTAL: 1, 3, 5, 7, 9, 11 – titlurile a șapte poezii incluse în ciclul **Doine**.

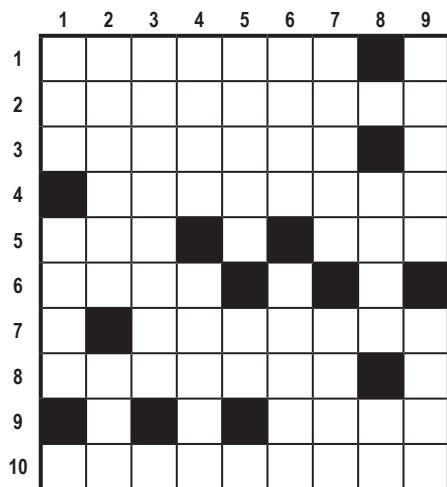
Celelalte definiții: 2) Prin apropiere (pop.) – Mod de depozitare a materialelor granulare, pulverulente etc., neambalate și în grămezi. **4)** Afirmatie – Perioada celor 12 luni. **6)** Acidul ribonucleic (abr. med.) – Vasile Jianu – Bunel! **8)** Vorbă de răs – Localitate în Brazilia – Curelușă de meșină. **10)** Pe el – Specie de nufăr – Pană de lemn.

VERTICAL: 1) A vorbi intermitent – Vas spart (pop.). **2)** Vechi măsuri de capacitate – Fără părinți. **3)** Piesă de lemn de formă rotundă – Căprioară de un an (reg.). **4)** Dor – Suprafață de teren agricol. **5)** Locul unde se adună apa prin stăvilirea unei gârle – Curțile bănaștenilor. **6)** Privește, la țară – Bine dispus. **7)** Inginer (abr.) – Lac în Polonia. **8)** „Optim vitamin nutrition” (abr. med.) – Râu spaniol – Robă pe jos! **9)** Element de compunere cu sensul „spirală” – Siglă pentru „Federația Internațională de Filatelie”. **10)** „Unitatea aritmetică logică” (abr. inf.) – Bâzâit (pop.). **11)** Stau la balcon! – Pastel de Vasile Alecsandri – Termen de comparație.

Dicționar: AIVA, DIB, SEL, OBA.

LIRICĂ

(I)

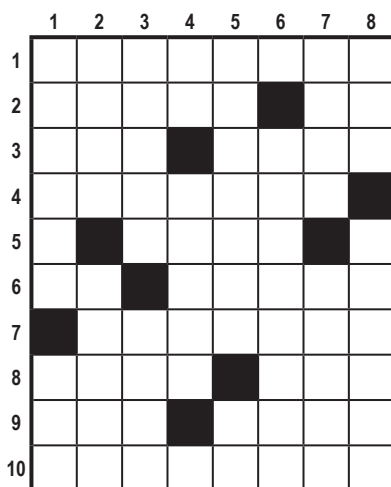

ORIZONTAL: 1 – 4 și 7 – 10, titluri de poezii din ciclul **Doine**. 5) Vehicul rustic – Perdea solară. 6) Pieptar fără mâneci.

VERTICAL: 1) „Spitalul Clinic Universitar” (siglă) – Plisc. 2) Izvor ce țâșnește cald din pământ – Obicei din străbuni. 3) Floarea-soarelui, în popor. 4) „United States International Grantmaking” (siglă) – Patrupede pe lângă casa omului. 5) Localitate în Germania – Catene/6) Pământ, ogor (pl.) – Oraș în China (Manciuria). 7) Popor indo-iranian! – Soi de viermi comestibili din Vietnam. 8) Culoare fundamentală a spectrului luminii – Ieșirea de la teatru/9) Cuprinsul cărții – Unul care-și respectă cuvântul dat.

Dicționar: JAOHO, RUOI.

TITLURI

ORIZONTAL: 1) Poezie scrisă în 1845, cu prilejul primei călătorii a scriitorului la Constantinopol: „*Dormea în liniștire fără valuri/ Într-a Europei mândre ș-a Asiei verzi maluri*”. 2) Distribuit în piesele de teatru – Nota de la premieră/3) Strigătul corbului – Ceea ce nu poate fi modificat. 4) Fabula, printre puținele scrise de poet, publicată în „Zimbrul”, nr. 23, 18 septembrie 1850, cu trimitere la societatea vremii. 5) Mantii fără mâneci, purtate de romani peste tunici. 6) Cal dobrogean – Acest tip popular. 7) Poezia, lăsată fără indicație de dată în volumele poetului, în manuscrisul 823

are data: „Mehadia. 1847”, iar în manuscrisul 1497: „Borsec, 1844” (G.C. Nicolescu). **8)** Trofeu sportiv – În miezul iernii/**9)** Prefix pentru albine – Schimb în natură. **10)** Poezia cu caracter alegoric, din 1843 – Iași, tradusă în limba franceză de I.E. Voinescu și în limba engleză în antologia Stanley.

VERTICAL: **1)** Bătrân ramolit – Promontoriu. **2)** Argilă de culoare galbenă, brună, roșie etc., utilizată

drept colorant – Colectivul de actori al unui teatru. **3)** Plecare într-o competiție sportivă – Listă de acte. **4)** Cap de focă! – Culmea prelungită a muntelui. **5)** Insula unde nimfa Aretuza s-a ascuns de Alfeu (mit.) – În mijlocul pătratului!**6)** Înstrăinările bunurilor, în limbaj juridic. **7)** Oraș – Ritmul vâsleșilor. **8)** Felină mare – Bloc mare de piatră aflat în munte.

Dicționar: ARN.

CRONOGRAM

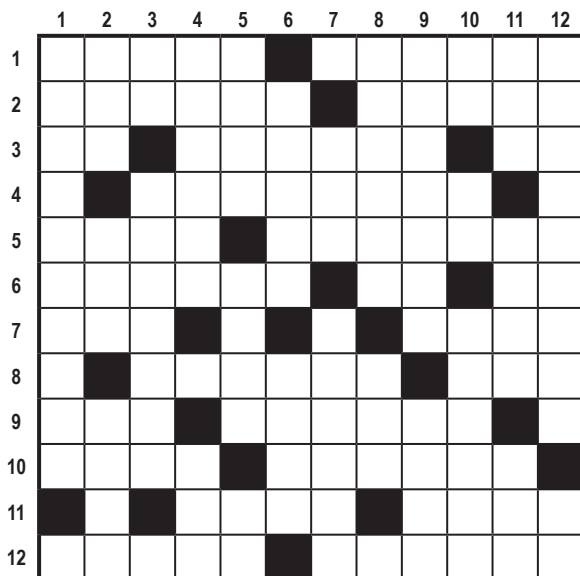
VASILE ALECSANDRI A SCRIS POEZIA „DOINA” ÎN ANUL... CALCULAȚI-L EXACT ! VĂ AJUT ?

TITLU

(Triverb eliptic anagramat: (5) + 5 + 4 + 5 = 5, 2, 11)

DOINE ȘI LĂCRIMIOARE

ORIZONTAL (Doine): **1)** Speciile liricii populare despre care Vasile Alecsandri a spus că „*sunt cea mai vie expresie a sufletului românesc*”, scrise de poet între 1842-1852 – Din ei mușcă „*murgul de patru ani*” (**Andrii Popa**; sg.). **2)** Poezie care are ca moto două versuri din „Cântecul lui Bujor” (neart.) – Apariție. **3)** „Mândruliță de... munte”, poezie publicată în „Propășirea”, 12 martie 1844 – Când fata „*plânge și suspină/Dup-a lumii fericire*” (**Sora și hoțul**) – Coș gol! **4)** Armele haiducului, alături de durdă și hamger (**Cântic haiducesc**). **5)** Istoric turc (1790-1847) – Poezie dedicată pădurii care „*a fost mult timp locașul cetelor de hoți*”. **6)** „*Un străin mândru atunci trecu./Auzi glasul, veni...*” (**Crai-Nou**) – Cuprins de sete! – Curele întoarse! **7)** „*Vitejii amândoi*” din „Cântic haiducesc” – Hoț. **8)** De el să se ferească Zamfira, i-a dat în bobi bătrâna (**Crai-Nou**) – A se osifica. **9)** Diminutiv feminin – „... Monastirei Putna”, poezie culeasă în Bucovina și publicată în 1843 (pl.; neart.). **10)** Orășel în Siria – Cum erau banii haiducului „*din vechea sa pungă*”, din poezia „Groza”. **11)** Birurile din „Hora” (sg.; fem.) – În acest moment al nopții „*Umbrele, cu blânde șoapte,/Nevăzute se făceau*” (**Mărioara, Florioara**). **12)** Un „Cântic de lume” în care el „*arde ca*

un soare” – Metaforă pentru „*Una-i floarea de livadă*”, din „*Doina iubirei*” (pl.).

VERTICAL (Lăcrimioare): 1)

Poezie scrisă la Brusa, în iulie 1846 (2 cuv.). 2) Momentul „*de pornire, cu toții împreună*” (**Despărțirea**)

– Zăpadă, la suedezi – „O seară la...”, poezie în care este descrisă

Veneția. 3) Ioan Slavici – Sultanul din „Păscarul Bosforului”. 4) Fata

amintită în „Dulcele înger...”, „Cântic de fericire”, „Barcarola venețiană” și „Gondoleta” – Zeița

elamită a lunii. 5) Moralitate – „O noapte la...”, poezie datată: mart.

1845 și scrisă la Mânjina – Rele! 6) Societate auto (presc.) – Râu în

Anglia. 7) Banii de la un tur de joc – „*Ființa lui se-nalță ca vulturul de munte*” (8 mart).

8) Lunii i-a dat-o „*Cu-o lungă sărutare*” (**Ursita mea**) – Fecior din Banat. 9) Cu

această poezie se deschide ciclul **Lăcrimioare**, dedicată Elenei Negri

– Plantă numită și „mărul-lupului” (reg.). 10) La intrare în Mircești! –

Elena Negri – „De crezi în...”, creație lirică datată 1845. 11) Resort – E

„*tainic ce cântă în miez de noapte*” (**Vezi tu vulturul...**) – Dinastie

persană de suverani. 12) Cum e cerul asemănat cu „*amorul nostru mare*”

(**O seară la Lido**) – „*Să-mi fie cu noroc/Și dorul împlinit!*” (**Păscarul Bosforului**)

Dicționar: ESAT, RIHA, SNO,

AGU, ALNE, REMP, IEZ.

ARITMOGRILĂ

	1	2	3	4
1	3	1	7	16
2	8	2	13	15
3	11	10	9	4
4	6	5	12	14

ORIZONTAL: 1) Prag submarin de nisip. 2) Căruță de poștă (od.). 3) A închiria (înv.). 4) Trei localități în Norvegia.

VERTICAL: 1) Dădacă la copii. 2) Câine folosit la vânătoarea de mistreți și lupi. 3) Vâsle. 4) Păstor din Sicilia, iubit de nimfa Galatea (mit.).

*

De la 1-16: publicație ieșeană în care Vasile Alecsandri a publicat poeziile „Crai-nou”, 16 mai 1843, și „Tatarul” (Cântic vechi), 25 martie 1843.

CARTE DE VIZITĂ

(5; 11)

Ilie CADAR

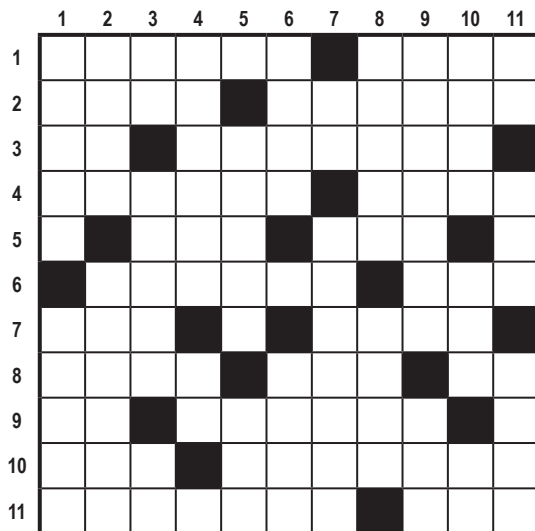
MOROENI

Titlurile a două cicluri de poezii.

LĂCRIMIOARE

Cel de-al doilea ciclu din primul volum de poezii al lui Vasile Alecsandri,
s-a numit *Lăcrimioare*.

Cele douăzeci și două de poezii ale ciclului sunt toate grupate în jurul aceluiași motiv:
dragostea poetului pentru Elena Negri.

ORIZONTAL: 1) Moșia Elenei Negri, din ținutul Tecucilor, nu departe de Mânjina lui Costache Negri, unde Vasile Alecsandri, fiind în vizită, a scris poeziile **8 mart**, **De crezi în poezie**, **O noapte la țară**, **Vezi tu vulturul**, toate în anul 1845... – ... iar în acest oraș din Moldova a fost scrisă poezia **Despărțirea**, mai 1846, după ce Elena Negri plecase din țară. **2)** Limba în care Vsevolod Rojdestvenski a tradus poezia **Steluța**, iar V. Lugovskoi **Păscarul Bosforului** – Zeul care i-a apropiat pe cei doi, Elena Negri și Vasile Alecsandri, ultimul dedicându-i versuri de iubire. **3)** Grupul din dreapta! – Oraș în Italia insulară (Sicilia), port la Marea Tireniană, unde cei doi îndrăgostiți au locuit în 1847, la Villa Delfina, poetul scriind acolo, în februarie, **Visurile**, în șapte strofe. **4)** „Vântul fierbinte care suflă despre Africa și care tulbură adesea Marea Adriatică”, notează Alecsandri, amintit în poezia **Gondoleta**, scrisă la Veneția, octombrie 1846 – „La Veneția mult duioasă/ Duios zboară... meu,/ Când, în noaptea-ntunecoasă,/ Pe simțirea-mi dureroasă/ Se abate dorul meu” (neart.). **5)** E arătat cu degetul – Rămasul undeva peste noapte (reg.).

6) „*Ferice care poate, departe de cei vii,/ Să uite-a sa ființă, să peardă-orice simțire,/ Să nu mai facă parte din... omenire!*”, versuri din poezia ***O noapte la țară*** – Avarie (abr. milit.). 7) Prefixul... prefixului! – Grații feminine. 8) „Asociația Internațională de Științe Economice” (siglă) – Un fel de ardei, iute și dulce, la sud-americani – Răsare soarele! 9) Ultimele lacrimioare! – Numele de alint al Elenei Negri pe care Alecsandri îl folosește în poeziile ***Cântic de fericire, Barcarola venețiană, Gondoleta***. 10) Plecată din Iași! – Oraș în Italia, port situat pe un grup de insule din laguna cu același nume a Mării Adriatice, unde Elena Negri și Vasile Alecsandri au poposit de câteva ori, în Palatul Benzon, ce l-a inspirat pe poet dedicându-i iubitei titlurile ***Biodineta, O seară la Lido, Gondoleta*** ș.a. 11) Poezia care deschide ciclul **Lăcrimioare**, scrisă după moartea Elenei Negri, s-a bucurat de o largă răspândire. Pe versurile ei Dimitrie Florescu a compus o melodie, iar I.A. Wachman un poem simfonic. A fost tradusă în mai multe limbi: franceză, germană, italiană, maghiară și rusă – Localitate balneară din Germania, unde Elena Negri urmează tratament medical în perioada 25 iunie-20 august 1846.

VERTICAL: 1) În acest oraș din nord-vestul Turciei Vasile Alecsandri a scris poezia ***Dulce înger...***, în 1846, dedicată iubitei sale – Capitala Franței unde au ajuns cei doi că „*tânăra femeie trebuia să consulte somităști medicale*”. 2) Italianul care a tradus din românește poeziile ***Steluța, 8 mart, Despărțirea*** ș.a. (Gino) – În acest oraș italian Vasile Alecsandri a scris poezia ***Așteptarea***, septembrie 1846. 3) Birlic – Sat în județul Harghita – Final de poezie! 4) Oraș în Italia vizitat de Elena și Vasile, în ianuarie 1847, unde poetul îi scrie iubitei sale o canțonetă; pe versurile ei Ciprian Porumbescu a compus o melodie – Elena Negri. 5) „Alecsandri, din nou...”, volum evocator scris de Ioan Dănilă (2017), în care este menționat, printre altele, anul 1845, când poetul „o cunoaște pe Elena Negri, căreia îi va dedica ciclul ***Lăcrămioare***” – Actor la Teatrul Nottara (George). 6) Localitate în Anglia – Orașel în Franța, cu un celebru castel al Diane de Poitiers. 7) Mihai Eminescu – Sat în fostul județ Covurlui, unde a fost moșia lui Costache Negri, și unde Vasile Alecsandri a scris poezia ***O noapte la țară***, mart 1845. 8) Omul de cultură român, care, în „*Schițe de literatură română*” (1893), a scris despre ciclul **Lăcrimioare** (Nicolae) – Privește! 9) Calul falnic de la Misir (Egipt) din ***Păscarul Bosforului*** – Fire textile. 10) Zvon (reg.) – „*Precum un... de aur în viață-mi ai lucit,/ Și-n ceruri cu grăbire, ca un parfum de floare,/ Te-ai dus...*” (***Steluța***) – Din **Lăcrimioare**! 11) Cuprins de vise! – „*De crezi în tinereță,/ În gingașa frumuseță/ Ce-aprinde dulce...*” (***De crezi în poezie...***) – **Veneția**.

Dicționar: MAS, AJI, IVU, IALO, ANET, SAON.

LIRICĂ

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1												
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												

ORIZONTAL: 1, 3, 5 – titluri din ciclul *Suvenire*, iar la 7, 9, 11 – titluri din ciclul *Mărgăritărele*, incluse în volumul *Doine și lacrimioare*.

Celelalte definiții: 2) Cupru – Plasă de pescuit – Fluviu în Italia. 4) Poet clujean (Emil) – A netezi suprafața unei piese de lemn – Timp geologic. 6) Mașină accidentată în trafic – Din când în când (var.). 8) Persoane necredincioase – Semn distinctiv – Cenușie. 10) Sulfat natural hidratat folosit la prepararea unor vopsele – A tinde spre ceva.

VERTICAL: 1) A face răvășag – Ospăț mare. 2) Zeul dragostei (mit.) – „Declarația vamală de operațiuni temporare” (abr.) – Refren popular oltenesc. 3) Stațiune pe litoralul românesc – Râu antic în Spania. 4) Adrian Maniu – Instrument muzical portabil cu burduf, clape și butoane. 5) Cineast german, autorul filmului „Nibelungii” (Fritz) – Nu vede bine – Cusătură. 6) Pseudonimul lui Șt. O. Iosif – Instrument muzical cu coarde. 7) Unul care-și respectă cuvântul – Cult! – Colecție de hărți geografice. 8) Post muzical de televiziune (siglă) – Stropită cu apă – Punct cardinal. 9) Localitate în Rusia – Sat în județul Cluj – „San Miguel Philharmonic Orchestra” (siglă). 10) Barbierit – Locuitor din Israel – „Modulație a impulsurilor în poziție” (abr.). 11) Diagrame – Neplăcuți la gust – Literă din alfabetul grecesc. 12) Fluture pe ape – De necrezut (fem.).

Dicționar: LANG, MTV, ACII, OAR.

TITLURI

	1	2	3	4	5
1					
2					
3					
4					
5					
6					
7					
8					
9					
10					

ORIZONTAL: 1)... 2) A desființa. 3) Ansamblu de celule animale sau vegetale care au aceeași structură. 4)... 5) Act care stă la baza funcționării unei organizații internaționale. 6) Rută medie! – Primele obstacole! 7)... 8) Podiș muntos în sud-estul Saharei. 9) „Organizația Națiunilor Unite” (siglă). 10)...

VERTICAL: 1) Vechiul hectolitr din Olanda – Numele popular al lunii iulie. 2) Șuvițe de păr cârlionțate – Sodiu (simbol). 3) Zgomotul frunzelor mișcate de vânt – Buhai. 4) Surprinzători. 5) Întins la pământ – Ceșos.

Dicționar: AIR, VAT.

Coloanele orizontale rasterate:

titlul legendei inspirată din cea de-a XI-a povestire din „O samă de cuvinte” a lui Ion Neculce și publicată în „Lumina”, nr.11, 1863.

ORIZONTAL: 1) Tip de raționament. 2) ... 3) Prelucează metalul galben. 4) ... 5) „End of volume” (abr. inf.) – Carte de rebus! 6) ... 7) În vest! 8) 9) Ostași de-ai lui Ștefan cel Mare. 10) ...

VERTICAL: 1) Operație aritmetică – În baie! 2) Oraș în Bolivia – Casa de iarnă a plantelor. 3) Plăpândă – Abreviere pentru „machtetă” (milit.). 4) „In agro”, abreviere latină pentru „în câmp” – Jurist francez (sec. 16). 5) „Treî...”, piesă de A. P. Cehov – Localitate în Camerun. 6) Mililitru (abr.) – Cârd de păsări în zbor – Pe el.

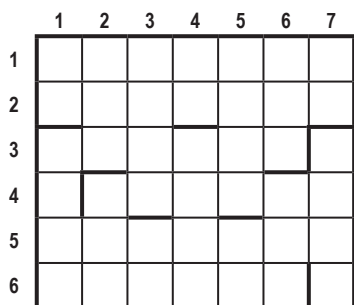
Dicționar: ISU

*

	1	2	3	4	5	6
1						
2						
3						
4						
5						
6						
7						
8						
9						
10						

Coloanele rasterate: titlurile a cinci poezii din ciclul „Mărgăritărele” (1852-1862).

MĂRGĂRITĂRELE

POEZIE

(Metagramă anagramată:
XXXXXXXXXU - XX MXXXXXX)

Iorgu

ORIZONTAL. Titlurile a șase poezii din ciclul **Mărgăritărele**: **1)** Poezia scrisă la Sevilla-1853, din care cităm ultima strofă: „*Ah! vărsata-am numai două/ Și-s luceferi amândouă!*” **2)** Poezia dedicată Contelui Cavour, scrisă la Turin-1859, care începe cu versurile: „*Pe o noapte-ntunecoasă,/ Pe o mare furtunoasă,/ trece-un vas necunoscut.*” **3)** Legenda despre acest erou moldovean, venit din Ardeal, a fost publicată în „*Revista română*”, în 1861. **4)** Poezie scrisă în „*perioada bucureșteană*” (iarna anilor 1859-1860), scrisă „*Pe albumul D-rei A. Câmpineanu*”, o rudă apropiată a lui Ion Ghica, alcătuită din cinci strofe. **5)** Poezia, care a avut inițial titlul „*Cântic de lume*”, are patru strofe, și e dedicată d-nei M.D. **6)** Poezia scrisă în 1853; în „*România literară*” este indicat Gibraltarul ca locul unde a fost scrisă, iar în edițiile din 1863 și 1875, localitatea este Cadix.

VERTICAL: **1)** Nordul Spaniei! – A râvni. **2)** Sportul cu arma la țință – Măi! (reg.). **3)** Localitate în Armenia – Județul Mehedinți (abr.). **4)** Din capul locului! – Ministru al lui Charles VII, regele Franței (1380-1427). **5)** Oraș în Anglia, pe Tamisa, cu un renumit colegiu, omonim, înființat în 1440, de regele Henric VI – Negație. **6)** Sașiu (reg.) – Lut amestecat! **7)** Dânsul – Versantul muntelui.

Dicționar: COA, ELAR, GIAT, UTL.

**CARTE DE
VIZITĂ**

(8; 13)

Sever MIERLĂ

Tina GRAURE

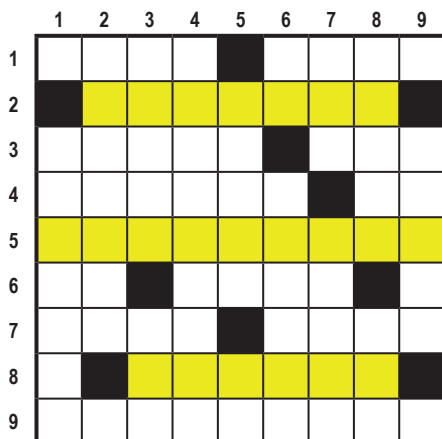
Titlurile a două
cicluri de poezii.

TITLURI

(Biverb: 8, 5)

PRiM

(Rebo anagramat: 3 + 3 = 6)

ORIZONTAL: 1) Vârf ascuțit – Corabie din trecut. 2)... 3) Seara trecută (reg.) – Făcut scrum. 4) Organ al unei plante cu partea terminală aplecată în jos – Cotă medie/5)... 6) Dânsul – Musca din Africa ecuatorială, care transmite boala somnului. 7) Cântec de leagăn – „Odessa National Maritime Academy” (siglă). 8)... 9) Referitor la urși.

VERTICAL: 1) Efect cinematografic constând din înlocuirea gradată a unei imagini cu alta prin suprapunerea lor temporară. 2) A introduce sub presiune gaze sau vapori într-un spațiu închis. 3) Nevastă (pop.) – Podoabă facială. 4) Punct sanitar pentru izolare preventivă. 5) Suprafețe de teren înclinate – Doctor în drept/6) Acut! – Un ocrotitor. 7) Haină – Trândav. 8) Pătrățel desenat pe stofă – Poveste fabuloasă. 9) Onoare.

În coloanele orizontale rasterate: titlul poeziei alcătuită din 12 strofe, scrisă în Iași, în 1857.

(Rebus anagramat: 5 + 4 + 4 + 4 = 1, 6, 2, 8)

TITLURI

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
1													
2													
3													
4													
5													
6													
7													
8													
9													
10													
11													
12													

ORIZONTAL: 1, 3, 5, 7, 9, 11 – titlurile a nouă poezii de Vasile Alecsandri incluse în ciclul **Mărgăritărele**.

Celelalte definiții: 2) Cifre folosite în aritmetică – **La gura sobei.** **4)** Andrei Mureșanu – Denumirea peștilor mărunți – Bogdan Dobrescu – Cui turtit. **6)** Localitate în Anglia – Curelușă de meșină – Timp istoric. **8)** Strigăt de entuziasm – Usturoiat (reg.) – Simbol pentru Hectosten (Fiz.). **10)** Aproximativ – Plasați în poziție verticală – Unge! **12)** Identitatea unei cărți – Lipitul crăpăturilor din pereți.

VERTICAL: 1) Povestirea alegorică care conține o morală, o învățătură – Comandant, pe scurt! **2)** Locuitoare din sudul Peninsulei Balcanice – Insectele care rod lemnele. **3)** Pseudonim al scriitorului George-Mihail Zamfirescu (1898-1939) – Neconținut (pop.). **4)** Estompează luminile unor lămpi – Județul Galați (abr.). **5)** Nefritic – Cărucior acoperit, pentru copii. **6)** Lipsit de îndrăzneală – Mamifer carpatin. **7)** Circa (abr.) – Suprafețele de răspândire ale unor specii de plante sau de animale. **8)** Para! – Câini de vânătoare cu urechile mari și blegi – Glasul puișorului. **9)** Lăstăriș – Arbust cu

flori galbene-verzui și cu fructe roșii, acrișoare, cultivat în scop decorativ.

10) „Adde” (adaugă), abreviere pe rețele medicale – Cu ce preț? – Haiducul dintr-un cântec haiducesc.

11) Povestire de Mihail Sadoveanu

– Unitate de măsură a rezistenței electrice – Ieșirea din Mircești/**12)**

Personajele feminine principale din creațiile literare – Convins. **13)** Pune mâna! – Stă pe pereți – Dumnealor.

Dicționar: JAI, ONER, SAM, ADD.

Aritmogrilă

	1	2	3	4	5	6	7
1	28	18	27	26	36	31	19
2	23		37	11	12	17	7
3	24	13		14	30	2	6
4	22	32	16	15		25	3
5	35	8	9	29	21		1
6	34	10	33		20	4	5

ORIZONTAL: 1) Un tip vorbăreț. 2) Ester! – Pusă în circulație. 3) Final la rodeo! – Stema de pe o față a monedei, la rișcă. 4) Poem în versuri al lui Caius Iulius Caesar, în care relatează o călătorie în Hispania – Notă pe portativ. 5) Locul de proiecție al filmelor – 500 la romani. 6) „Gură, vărsare, estuar al unui râu”, în toponimia spaniolă – Morfeu indigen.

VERTICAL: 1) Insectă cu corpul scurt și gros, cu antene lungi și subțiri, care produc un țârâit pătrunzător. 2) Uraniu (simbol)

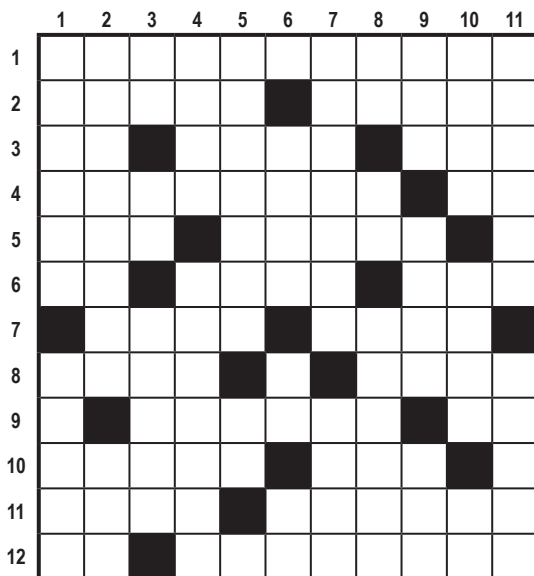
– Băuturi slabe (reg.). 3) Botul rechinului! – Perioadă de timp în geologie. 4) Stațiune balneară ialomițeană. 5) Prietenul lui tibișir – Coada câinelui! 6) Două localități în SUA – Simbolul chimic al azotului. 7) Apte de muncă.

Dicționar: AROL, ITER, RIA, ISOM.

*

De la 1 la 37: titlurile celor patru cicluri de poezii scrise de Vasile Alecsandri între 1842-1952 și 1852-1762: 5; 11; 8; 13.

MĂRGĂRITĂRELE

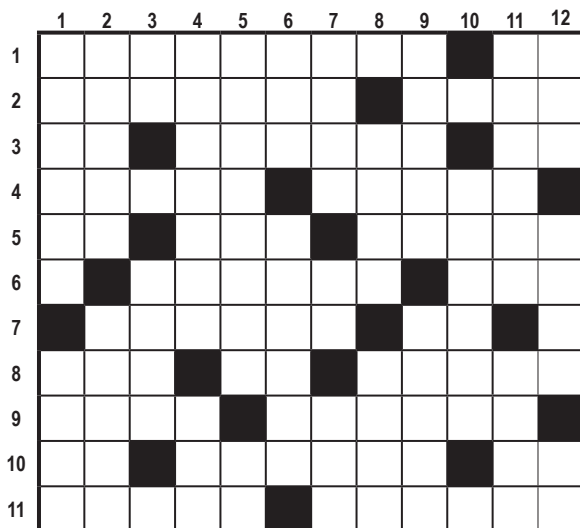
ORIZONTAL: 1) Titlul inițial al poeziei **Deșteptarea României** (1848), până la ediția 1853, scrisă în urma mișcării revoluționare de la Iași, din anul 1848, oglindind starea de spirit, aspirațiile și concepțiile revoluționarilor, rămâne, ca energie și realizare artistică, cea mai de seamă întrupare poetică a literaturii române de la 1848 (G. C. Nicolescu). **2)** Caietul pe care Vasile Alecsandri a dedicat principeselor A. Ghica **La poeții români** și C. Conachi Vogoridi **Lacul de Como**, iar d-nei M. D. poezia **Romanță** – „*Stă la cârmă neclintit,/ Și-n furtuna-ngrozitoare/ Mâna lui mântuitoare/ Poartă cârma până-n zori*”, versuri din poezia cu același titlu dedicată Contelui Cavour, primul ministru al Piemontului din perioada Unirii. **3)** Maria Hanu – Ființa dragă lui Vasile Alecsandri, Catinca, decedată în decembrie 1857, când el se afla la Paris, i-a dedicat o poezie din șapte distihuri, numind-o „*blândă stea*”, care „*Ș-ai luat în zborul tău/ Dorul sufletului meu!*” – Intrarea în Brașov! **4)... mării**, cea care „*vine/ Prevestind țărături vecine,/ Liman vesel și deschis*” din poezia apărută în „România literară”, nr.2, 8 ianuarie 1855 – Ion Luca. **5)** În fiecare dimineață! – Cităm din poezia **Moldova în 1857** strofa: „*E scrisă-n ceruri sfânta...!/ E scrisă-n inimi cu foc ceresc!/ O! Românie! I-a ta mărire/ Lucrează brațul dumnezeiesc!*”. **6)** Ilinca Brătescu – Floarea ce „*merge de colindă/ Câmpul verde și-nflorit,/ Și în cupa lui adună/ Lacrimi albe de pe flori*”, versuri pe care poetul le-a scris „*Pe albumul D-rei A. Câmpineanu*”, la București, în 1860, din poezia cu același titlu, publicată doi ani mai târziu în „Revista română” (nom.) – Oaie tânără. **7)** Distanțați – În mâna ostașului din poemul istoric **Sentinela română** (1848). **8)** Grinzi, stâlpi (reg.) – Sion (anagramă).

9) „Pe colnice, pe-a lor coaste/ Se coboară-o mândră oaste/ Cu trei steaguri de.../ Și trei cete de curteni”, din legenda **Visul lui Petru Rareș** – Chiot la horă. 10) A lua la ochi – Metalul nobil cu care erau „învălite damele strălucite”, prezente alături de „nobili mult vestiți” în sala tronului din poezia **Banul Mărăcină** (1857). 11) Poezia care face parte din grupul de poezii inspirat scriitorului de episodul Mărgăritei (G.C. Nicolescu), exprimând regretul despărțirii de ființa iubită – Poezia inspirată de călătoria pe care o face Alecsandri în Africa (1853), al cărei titlu înseamnă în limba arabă „cal cincar, în toată frumusețea și puterea sa”, calul fiind armăsarul favorit al lui Hagi-Ab-el-Rahman-Lahlo, poezia fiind datată: Munții Uadras-maroc-1853. 12) Nea! – Ființa care „cată un reazem mângâitor:/ Italia tristă și plângătoare/ Cată un geniu liberator”, versuri din capitolul I **Serenada** – din poezia **Corona vieții**, dedicată damelor italiene, Milano-1859 (masc.).

VERTICAL: 1) Parte din zestrea copiliței care i-a zis lui Dragoș: „Moldova mă numesc/ Mult e mult de când te-aștept” și mai apoi: „Ș-acea dalbă de moșie/ Toată-n veci a ta să fie,/ Ca să fie-n veci scăpată/ De-o fiară-nfricoșată...”, din poezia **Dragoș** (pl.)–„Duhul rău” de pe muntele Ceahlău, care „...urlă, ...zbieră” la „șiruri albe de români/ De femei cu flori în mână” în legenda **Biserica risipită**. 2) Palatul de marmură zidit în stil maur din poezia **O noapte la...**, descris și în poezia **Seguidilă**, inspirată de călătoria făcută în Spania, la Grenada-1853 – Domnișoara Vegezzi-Ruscalla, ea însăși scriitoare, căreia poetul i-a scris pe album în 1859 o poezie alcătuită din trei strofe. 3) Teodora Botez – **Hoțul... domnița** – N-au voce și ureche muzicală. 4) Limba în care au fost traduse poeziile **Păsărica mării**, de Vs. Azarov, **Stelele**, de G. Semionov, și **N. Bălcescu murind**, de N. Padgoriceani –... **a înviat**, poezia în care Alecsandri își exprimă atașamentul și profunda simpatie pentru poporul polonez, greu încercat în acea perioadă. Poezia a fost publicată în „Lumina” lui B. P. Hasdeu, în 1863. 5) Cităm primul distih din **Corona vieții** (1862): „La poetica Florența viața curge-n înflorire/ Și-n plăcere, și-n... și-n cântări de fericire” – Tei! 6) Unități monetare divizionare din Japonia (1/ 1000 yen) – **La Magenta!** – Eftimie Murgu. 7) Vâslă scurtă (reg.) – „Jar în... cerului,/ Deasupra mormântului,/ Țipă vulturul cu fală/ Și-n rotirea-i triumfală/ Încunună cu-al său zbor/ Pe viteazu-nvingător”, din **Sentinela romană** (nom.). 8) Intrarea în Mircești! – În miezul verii! – Cităm al doilea distih din **Corona vieții**: „Noptile-s fărmeccătoare, căci în rediuri și grădini/ Pintre razele de stele zboară... de lumini”. 9) Calul viteazului ce „vulturește aleargă” în **Sentinela romană** – Fiica lui Vasile Sturza, fost caimacam al Moldovei, înainte de alegerea lui Al. I. Cuza domn, născută în 1839 și decedată în 1859, căreia Alecsandri i-a dedicat poezia în distihuri, scrisă la Mircești. Poezia l-a impresionat pe Mihai Eminescu – Rabat, în consoane! 10) „În lacul de Como e unda senină/ Ca cerul albastru ivit printre...”, versurile de început ale sonetului **Lacul de Como**, 1861 – Orașul din Moldova unde Vasile Alecsandri a scris poeziile: **Moldova în 1857**, **Noaptea Sfântului Andrii**, **Steaua țării** ș.a. – Anișoara Odeanu. 11) Țara amintită în poezia **Corona vieții** (1859) – Din poezia **La Sevastopol**, 1855, cităm două versuri cu care încheiem careul de față: „Și multe, fără..., de tainice morminte/ Pe care sfânta cruce se clatină de vânturi!...”

Dicționar: BRA, SAFI, OISN, RINI, RBT.

SUVENIRE

ORIZONTAL: 1) Caracterul pe care-l are ciclul de poezii **Suvenire**, alcătuit din 21 de titluri, grupate pe criteriul cronologic, cu mici derogări – Vasile Zamfir. 2) **Pe malul mării** –... **Moldovei**, poezia din 1848, apărută în „Bucovina”, nr. 10, 13/ 27 aprilie 1849, având ca temă părăsirea țării de către revoluționarii de la 1848. 3) Elena Grigoriu – „*O!dormi în pace pe-aceste.../ Îngânat dulce, ca-n vis ușor*”, versuri din poezia omagială **La mormântul lui Gr. Romalo** – 18 suvenire! 4) Varietate de antracit foarte dur, sticlos, din care se fac mărgele – „*Râde și-nverzește,/ Doru-n suflet se trezește./ Izvorașul curge-n vale/ Și-mi aduce dor de cale*” (**Dor de călătorie**). 5) Înăuntru – Fandoseală – Când „*Steaua se arată pe cerul senin./ Îngerul iubirei îmi zâmbește lin*” (**Întoarcerea în țară**). 6) Cu referire la apartenența celor din **Desrobirea țiganilor** (fem.) – „Roentgen equivalent man” (abr. fiz.). 7) „*Atunci când... crudă fiori suplă prin lume,/ Când tunetul se poartă vuind din loc în loc,/ Când marea frământată s-acopere de spume/ Și norii ca talazuri arunc spume de foc*”, strofa a doua din poezia **Pe malul mării** (pl.) – Termen de comparație. 8) Locul unde crește, „*lângă pârau, gingașa floare*” (pl.; **Romanță**) – Ion Barbu – Lipit pământului. 9) Nume feminin – A tradus în limba franceză poeziile **Visul** și **Adio Moldovei** (A.) 10) Din **Suvenire!** – Poezie scrisă la Paris, în 1851, impresionat de vestea prematurei morți a fermecătoarei artiste pe care poetul a cunoscut-o și care este eroina romanului omonim – Cămăși rustice. 11) „*Glasu-i puternic*” (**Bosforul**) – E în contradicție cu minciuna în poezia

datată 1846 și dedicată D-nei Z... N..., probabil Zulnia Negri, sora Elenei Negri.

VERTICAL: 1) Specie a poeziei lirice, caracteristică prin exprimarea unui sentiment de tristețe, de regret, de ușoară melancolie sau de durere, așa cum sunt majoritatea poeziilor lui Vasile Alecsandri din acest ciclu – „*Dar, crunt, deodată, suflând cu vijelie,/ Schimbă a mării față în munți îngrozitori*” (**Pe malul mării**). **2)** Dezrobirea lor, făcută pentru prima dată, de domnitorul Mihail Sturza, la 31 ianuarie 1844, eliberându-i din robie de pe moșiile statului și cele mănăstirești. Cu acest prilej „Propășirea” scoate un „Supliment extraordinar”, unde, Vasile Alecsandri publică poezia **31 ghenar 1844**, considerată de Nicolae Iorga drept „una din odele lui cele mai frumoase”, schimbându-i ulterior titlul în **Desrobirea...** (neart.; sg.) – Vehiculul iernii, care împreună cu „*murgul meu cel dalb/ Lăsau urme albe pe omătul alb*” (pl.; **Întoarcerea în țară**). **3)** Te întoarce! – Gen literar abordat de Vasile Alecsandri în romanul **Dridri**. **4)** Poezia din patru strofe care încep fiecare cu „*De-aș fi, iubito...*”, lăsată fără indicație de dată în volumele poetului, în ms. 823 are data: „Mehadia, 1847” – În zadar!**5) Curcile** – Carte!**6)** Bidiviul „*aprig care-ntrecea vântul;/ Negrele lui coame atingeau pământul*” (**Visul**) –... **și vulpea**, fabulă, gen rar abordat de poet, 1844, la Iași, în care animalul de pe stema Moldovei, respinge ispitirile șiretei vulpi ce-i oferea insistent avantajele protectorului său (pl.; neart.). **7)** Scriitor catalan, creatorul prozei literare (c.1235-c.1316) – O simplă întrebare –... **cătră Bahlui**, poezia scrisă la Iași, în 1844, încadrată în bucata **Iașii în 1844** și publicată în „Calendarul pentru poporul românesc pe 1845” al lui Mihail Kogălniceanu. **8)** Limba în care V. Lugovskoi a tradus poezia **Desrobirea țiganilor**, iar B. Tomașevski poezia **Adevărul și minciuna** – „Square rod”, unitate de măsură englezească pentru suprafețe (23,3 m²). **9)** „*Mare au fost... durerilor tale,/ De-ai lăsat în lacrimi, de-ai lăsat în jale/ Patrie, soție rude și copii,/ Ce te plâng pe malul tristei vecinicii!*”, două distihuri din poezia **Umbrei lui Nicu Ghica**, scrisă la Iași, 1851, la moartea prietenului său, care s-a sinucis (pl.) – Persoane buimace (pop.). **10)** Drumul prin pădure. **11)** Reveria în care poetul „*în liniște adâncă e cufundat*” în **Strofe lui C. Negri**, una din primele poezii închinată prieteniei în literatura noastră – „*Dormea în liniște Bosforul fără valuri/ Într-a Europei mândre ș-a... verzi maluri*”, distih de început al poeziei **Bosforul** (nom.). **12)** Una din ficele lui Filipescu, prietenul poetului, căreia Vasile Alecsandri îi dedică poezia **Frumoasa copiliță**, scrisă la Borsec, unde s-a întâlnit, între alții, cu Oteteleanu, Crețulescu, Ghermani, Niculescu, frații Golești, C. Negri și cu cele două fete Filipescu – „*Prietenul meu Negri, iubit și dulce frate*” – La **Suvenire!**

Dicționar: LLUL, SQRD.

DRIDRI

*Poezia **Dridri** Vasile Alecsandri a scris-o la Paris, în 1851, după ce a aflat de moartea artistei cu care a avut o frumoasă poveste de iubire.*

*Din cele 14 strofe ale poeziei am ales-o pe prima din care am îngrilat 6 cuvinte, la **orizontal**, sugestive.*

Era . . . , (1)
Tânără, . . . (3)
Vie . . . (5) cu mii de . . . (7).
Mica ei guriță,
Ca o . . . (9),
Purta o comoară de dulci . . . (11).

	1	2	3	4	5	6	7	8	9
1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									
11									

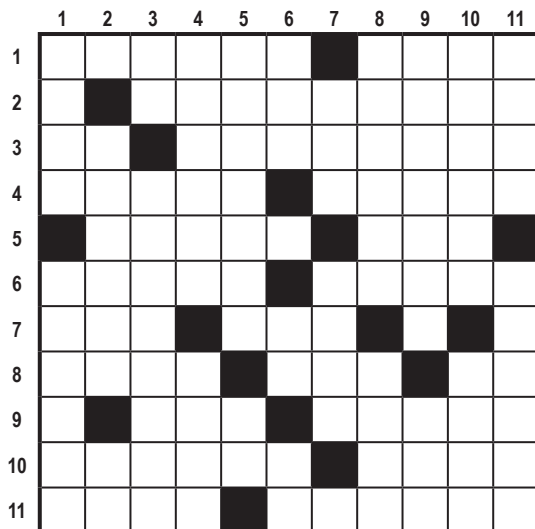
Celelalte definiții: **2)** Leziune – Ceas de perete. **4)** Aceea – Nobil polonez – Afluent al Dunării în țara noastră. **6)** Coadă rochiei – „Peștele papagal”. **8)** Partea spinării – Dânșii – Depresiuni montane. **10)** Scriitor român (George) – Incursiune aviatică.

VERTICAL: **1)** Ger! – Întâmplare reală – Birjarul din „Priveliști dobrogene”, de Mihail Sadoveanu. **2)** Adeseori – Anotimp – Intrarea în grădină! **3)** Publicații periodice – Regizor francez de film (Rénè). **4)** Darabană (reg.) – Viteaz. **5)** Eu, în cronici – Ochi de verdeață, în deșert – Element chimic... luminos. **6)** Baldachin (înv.) – „Institutul Français de Recherche en Afrique” (siglă). **7)** Pește mic care trăiește în Marea Mediterană și în Oceanul Atlantic – Icre negre preparate cu soare. **8)** Îvelișul extern al Pământului – Povestiri. **9)** Lucruri bune (fam.) – Adjectiv (abr.).

Dicționar: SCAR, GRA.

LIRICĂ

(II)

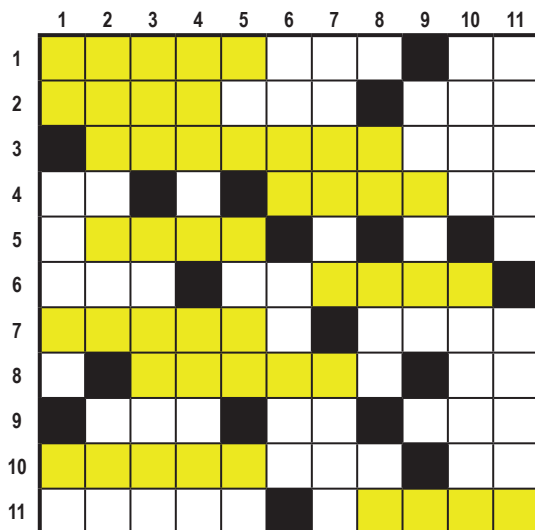

ORIZONTAL: 1) „Muntele de foc” – „Veneția”. 2) „Presimțire”. 3) Cant! – „Țara”. 4) „Bucovina” – „Două suflete”. 5) „Pe malul mării” – Unde, încotro (reg.). 6) Țesătură groasă de bumbac, albastră, confecționată pentru pantaloni și salopetă – Oraș în Olanda. 7) Prima parte din „Ursiții”! - „Puntea”. 8) Localitate în Japonia – „La Sevastopol”! – „La Magenta”! 9) „Mezul iernei”! - „Vântul”. 10) Domeniul pentru „Lunca din Mircești” (fem.) – „La gura sobei”. 11) Paradis – „Ursita mea”.

VERTICAL: 1) „Viscolul” – „La moartea lui P. Cazimir”. 2) „Frumoasa copiliță” (pl.; masc.) – Stropit cu apă. 3) Culese! – „Steluța”. 4) „La gura sobei” (pl.) – „Țara”. 5) „Iarna” – Canele! 6) Nota traducătorului (abr.) – Scâncet – În casă! 7) A apărea – „Virginia Department of Social Services” (siglă). 8) Gest al haiducului recunoscut în „Groza” – Vine de la Costică. 9) „Lunca din Mircești” sau „Bucovina” – Fruct. 10) „Zimbrul și vulpea” (sg.) – Numeros. 11) Oprește! – „Țara”.

Dicționar: IUA, RIOI, ARN.

TITLURI ASCUNSE

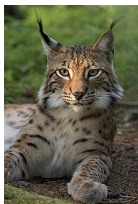
ORIZONTAL: **1)** Întâmplări înfricoșătoare – Cap de hulub/**2)** Poet latin, protejat al împăratului Augustus, autorul epistolei „Ad Pisonem”, cunoscută și sub numele de „Ars poetica” (65-8 î.Hr.) – Chelner de demult. **3)** Ateliere într-o uzină. **4)** Petre Cozma – State conduse de țări. **5)** Instalație de transmitere a sunetelor prin unde electromagnetice. **6)** La notar! – Poet romantic francez, autorul volumelor „Centaurul” și „Bacanta” (1810-1839). **7)** Topor cu coadă lungă, întrebuințat și ca armă – Repetarea unui sunet. **8)** Erou din filmul „Columna”, apropiat lui Decebal, interpretat de Ilarion Ciobanu – Cușme/**9)** Strigăt de bucurie – Cufere răsucite! – Cântec de leagăn. **10)** Oraș în Italia, port militar și comercial la Marea Adriatică – Plantă textilă. **11)** Buimacă – Trecătoare în Munții Alpi.

VERTICAL: **1)** Gheorghe cel mic – Confirmare – Județul Bistrița-Năsăud (abr.). **2)** Persoană cu părul castaniu cu reflexe roșietice – Curelușă de meșină. **3)** Abataj (reg.) – Sat în județul Brașov. **4)** Solistă de muzică ușoară din Israel, ne-a vizitat țara în 1968 (Rika) – Obiecte de același fel așezate unele peste altele. **5)** Avantaj – Câine de vânătoare – Afirmatie. **6)** Joc de cărți înrudit cu wistul și cu bridgeul (var.) – Suspiciuni (pop.). **7)** Vechi unități de măsură pentru suprafețe agrare – Codul aeroportului Epinal (Franța). **8)** Aer de mare! – Nu-i bună – Cămașă rustică. **9)** Comerț ilicit. **10)** Exprimă o surpriză neplăcută – Plin de haz. **11)** Sat în județul Harghita – Oameni sensibili.

Dicționar: OTA, IRA, ORT, VINT, LFSG.

TITLURI

(Rebus anagramat: $3 + 3 + 3 + 5 + 5 + 5 = 5; 7; 5, 7$)

(Monoverb cu intars anagramat:
XXXXGXⁱXX = 9)

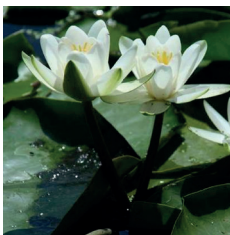

(Metagramă anagramată:
XXDXXXXXX - XXXXXX XĂX)

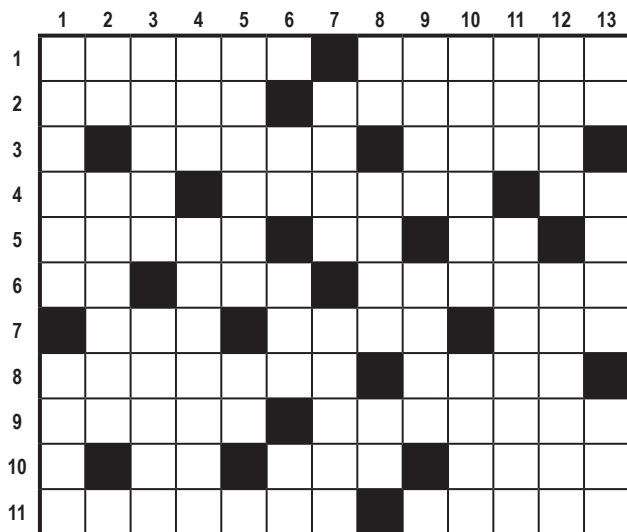

Dem

(Monoverb cu intars anagramat: $5 + 6 + 3 = \text{XXXX}\text{Ț}\text{XX} + \text{XXXXGXXXX}$)

NOAPTEA

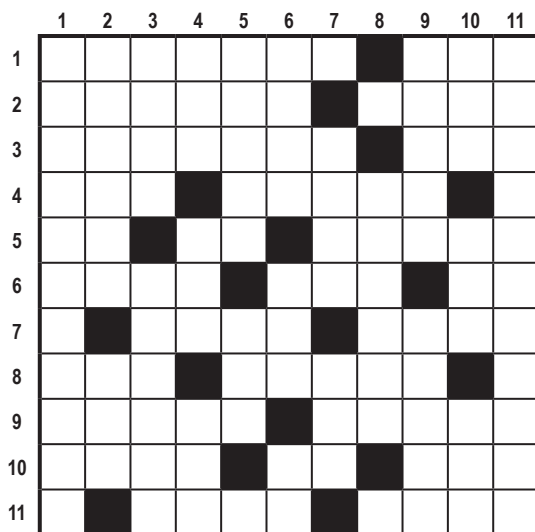
ORIZONTAL: 1) „Era o noapte lină, o mult frumoasă noapte,/ Ce revărsa în lume armonioase...” (**O noapte la țară**) – „Răspândind în crengi, prin tufe o... albăstrie/ Ce mărește-n mezul nopții dalba luncii feerie” (pl.; **Concertul în luncă**). **2)** „... de pe vale/ Se pătrunde de-a ei jale/ Și ascultă în tăcere” (**Înșiră-te mărgărite**) – Poezia inclusă în ciclul **Suvenire** din care cităm strofe: „De-aș fi, iubito, vântul de seară,/ Eu nici o floare n-aș îngâna,/ Ci cât e noaptea de primăvară/ Pe sânu-ți fraged m-aș legăna”. **3)** Singulari – Zăpada albă „de pe întinsul țării” ca și „zilele Babei și nopțile vegherii” s-au dus în poezia **Sfârșitul iernei**. **4)** Pomul fructifer, „mare stă drept lună,/ Cu corbi negri încărcat” (**Noaptea albă**) – „Totul e în neclintire, fără viață, fără glas” în timp ce „În raza lunii o fantasmă se arată” (**Mezul iernei**) – Constantin Dimoftache. **5)** „Când... hrănește o tainică dorință,/ Când omul simte-n sânu-i o crudă suferință,/ O jale fără margini, un dor fără hotar.” (pl.; **O noapte la țară**) – În miezul verii! – Negri Costache. **6)** Nicolae Docan – Ins dintr-un popor din Italia antică – Omul iadului ce vine „Pe-un fulger scânteitor” în poezia **Noaptea Sfântului Andrii** (var.). **7)** Cuptorul de la mașina de gătit (reg.) – Radical organic – Vântul, în credința sumerienilor. **8)** Nopțile „de iarnă de lângă focul de stejar” (**Buchet**) – Una din sentinele care

„pe-o noapte oarbă” fu ucis împreună cu Vlad de turci în **Peneș Curcanul**. 9) Fiica lui Boabdil, „*falnica sultană*”, din poezia **O noapte la Alhambra** – Referitor la tehnica zborului cu aparate mai grele decât aerul. 10) Dâșșii – A cunoaște – Numele popular al sodei. 11) „... e durată/ Dintr-un lemn ușor de plop” (**Noaptea albă**) - „O armonie/ Serafie/ Răsună viu în...” (**O noapte la Alhambra**).

VERTICAL: 1) „Când zâmbetu-i ascunde adesea... amar/ Și mintea-i se deșteaptă din vis de fericire,/ Perzând orice credință, oricare nălucire” (**O noapte la țară**) – Cele „spăimântate/ Se ridică de prin codri, de pe dealuri, de prin sate” în timp ce „noaptea cade, lupii urlă” (sg.; **Viscolul**). 2) „Simte-n sânu-i o crudă suferință” (**O noapte la țară**) – Haiducul ce „Zi și noapte, de călare,/ Trage bir din drumul mare” (var.). 3) „... ușori a nopții ca fantasme se ridică” (nom.; **Malul Siretului**) – Localitate în Elveția. 4) Abreviere în prescripțiile magistrale pentru „Pro re nata”, adică după dorință, împrejurări – „În a nopții liniștire o divină.../ Ca suflarea unui geniu pîntră frunzi alin adie” (pl.; **Concertul în luncă**). 5) „Când e noapte fără stele,/ Mii de flăcări albăstrele/ Se văd... fluturând,/ Și prin ele crunt deodată/ O fantasmă se arată,/ Se arată blăstămând” (**Strigoii**) – Apar! 6) Termen de comparație – „Sus, în taină dulce, pe-a nopței senin,/ Ca un... de aur luna plutea lin” (**Visul**) – Liniște la castel! 7) Juna călătoare, care vede „Sub balcon, lângă izvor,/ Sub balcon, cu blânde șoapte/ Suspina blîndul amor!” (**Tânăra creolă**) – Pasă... călătoare/ Când pe noapte, când pe soare./ Lung e drumul, lung și greu.” (**Banul Mărăcină**). 8) Primele vocale! – Animalul pe care „se primblă prin răstoace/ iarna călare,/ Iarna cu șapte cojoace” (pl.; **Bradul**) – Șase roman. 9) „Prin fumul țigaretei” poetul visează dulci clipe „de...”, în tovarășia focului din sobă în pastelul **Serile la Mircești – Noaptea...**, poezia în care în miez de noapte „*totul tace*” (pl.; masc.). 10) E umed când „s-au dus zilele Babei și nopțile vegherii” (**Sfârșitul iernei**) – „Vezi pîntr-a nopții stele ce... luminoasă/ Răvarsă-n a sa cale luceafărul ceresc?” (**Vezi tu vulturul...**). 11) ... **Doamna**, legenda în care „Tăcutul mez-de-noapte, în stele învălit,/ Stă-n lunca pudruită cu albă promoroacă” – „Acel ce noaptea rătăcit în viscolire” (**Viscolul**). 12) „International Telephone and Telegraph Corporation” (siglă) – „Eu în gondolă/ Cu-o barcarolă/ Visul tău gingaș voi îngâna,/ Și noaptea-ntreagă,... dragă,/ Încet pe marea te-oi legăna!” (**Barcarola venețiană**). 13) Final la **Noaptea!** – „Sus, în..., la monastire,/ Plînge sora-ntr-o grădină,/ Plînge noaptea și suspină/ Dup-a lumii fericire.” (**Sora și hoțul**) – Bidiviul din poezia **O noapte la țară** (pl.).

Dicționar: ECV, REL, ACIL, LIL, ZOTA.

VISUL

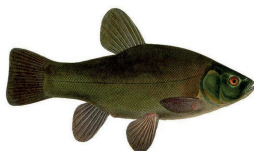
ORIZONTAL: 1) Poezia din **Lăcrimioare**, dedicată Elenei Negri, în care-și plânge iubita: s-au stins „*mărețe visuri de falnic viitor*” și că iubita i-a fost „*un vis de aur*” ce i-a lucit în viață – Bidiviul aprig „*care-ntrece vântul*” în poezia **Visul (Suvenire)**. **2)** „*Și tot ce încântă, tot ce dă.../ Tot ce-nalță omul la dumnezeire*” (**Vis de poet**) – „*Iar a zilei.../ Când lucește sus,/ Mult apoi visează/ Vise ce s-au dus*” (**Crai-nou**). **3)** Subtitlul poeziei **Visul ferice**, datată 1866 – Pom fructifer. **4)** Într-o foaie! – Pastelul în care „*Soarele rotund și palid se prevede pintre nori/ Ca un vis de tinerețe pintre anii trecători*”. **5)** Rece! – Vistrian Tulbure - **Pe vârful visurilor...**, poezia în care „*junia mea,/ Deprinsă falnic ca să salte/ Din vis în vis, din stea în stea*” (masc.). **6)** Orașul din Moldova, unde Alecsandri a scris poezia **Visul**, în 1843 – Zeul vânturilor (mit.) – „*El se duce după visuri: inima lui crește plină*” (**Lunca din Mircești**). **7)** Fabulist antic grec – Localitate în Croația. **8)** Floarea care doarme, în timp ce privighetoarea spune „*Tainele inimei sale, visul ei de fericire*” (**Concertul în luncă**) – Mică ambarcațiune din lemn, cu pânze, în care „*mandarina cu ochi galiși*” „*râde visul fericirilor divine*” în pastelul **Mandarinul**. **9)** Sora lui Costache Negri, iubita poetului pe care o dezmierda Niniță; în poezia **Barcarola venețiană** îi spune că „*Visul tău gingaș voi îngâna*” – „*În câmpia lungă calul meu fugea,/ Iar a lui picioare...*”

n-atingea". (**Visul**). 10) Instrumentele poezilor la care trebuie să cânte „*căci lumea trece, dispare,/ Visele per*" (**La poezii români**) – Zoe Cantacuzin, soția prietenului său, I.A. Cantacuzino, pe albumul căreia Vasile Alecsandri a scris versurile: „*Visuri, tinerețe, flori și copilași,/ Ai inimei noastre oaspeți dragălași*" – Vehiculele trase de boi, venite cu pește de la Galați, poposit-au „*Jos în vale, pe Bârlad,/ Lâng-a Docolinei vad*" în legenda **Visul lui Petru Rareș** (sg.). 11) „*Visuri negre, visuri...*" din „*Ceața visurilor dalbe*" (masc.; **Visul lui Petru Rareș**) – „*Care vis de aur s-a oprit din.../ Ca să fie visul tinereții tale?*" (**Vis de poet**).

VERTICAL: 1) Poezia din ciclul **Mărgăritărele**, din care cităm distihul: „*Visurile îngerești,/ Dorurile sufletești?*" (2 cuv.). 2) Căpățână (reg.) – Esență de mălin! 3) Poezia dedicată fetei lui Vasile Sturza, moartă foarte tânără: „*O! fică a Moldovei! Trecut-ai ca un vis,/ Și raiul nemuririi în sân-u-i te-a închis*" – Forma pe care o are luna, Crai-nou. 4) Eroina **Legendei ciocârliei**, ai cărei ochi aprinși, formează „*cununi de raze pe fruntea-i ce visează*" – Tema careului – Canele! 5) Mișcat din loc – Lac de unghii. 6) Literă din alfabetul grecesc – Orașel în Germania – ... **Babei**, poezie în care „*o frumoasă, vie fată*" părea „*așteptătoare/ De un mire mult visat*" (sg.; neart.). 7) Râul care străbate orașul Florența, pe malurile căruia „*rătăcitul călător/ Se socoate sub prestigiul unui vis amăgitor*" în poezia **Corona vieței** – Nimic (reg.). 8) Figura mamei de „*Pe malul Ialpăului*" ce apare în **Visul lui Petru Rareș**, zicându-i că va ajunge Domn. 9) „*În gondolele tale/ Ce se perd pintre.../ Ca un vis neisprăvit*" (sg.; **La Veneția mult duioasă**) – Deodată-n întuneric o... nezărită/ Trecu ca visul negru pe-o frunte adormită" (**Bosforul**). 10) Literă din alfabetul slavon – Covor rustic – Petrecerea de seară cu muzică și dans „*în palatul de marmură antică*" au trezit „*ca prin vis, plăcute năluciri*" (**Palatul Loredano**). 11) Ciclul de poezii din care face parte și titlul **Visurile**.
Dicționar: OAI, UBLI, NEL, EPO, AZU.

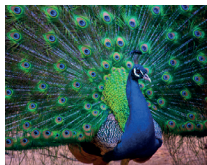
Din „Suvenire"

(Biverb eliptic anagramat: 5 + 3 + (5) = 5; 7)

TITLURI

(Metagramă anagramată:
6 + XXUX = 6-4)

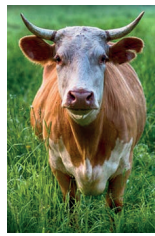

(Metagramă anagramată:
5 + XXGXX = 3-7)

L

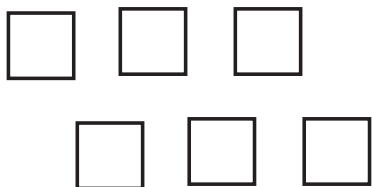
(Biverb eliptic anagramat: 3 + 5 + (4) = 4; 7)

(Monoverb cu incastu anagramat: 3 + 4 = VXXXXXXX)

(Monoverb eliptic anagramat:
(4), 7 = 10)

(Metagramă anagramată:
4 + XXU = 7)

L

DEZLEGĂRILE

P.2: ZBURATORUL – MANDRULITA – EBI – CN – TIC – IARNA – AUL – CEASUL RAU – CL – DINTI – R – HORA – GA – GS – IAN – CARARI – NN – DOR – HOT – TEO – AVIZI – MARIA – CRAI. **P.4:** DOINA – GROZA – F – URSITII – HORA – R – CINEL CINEL – SORA SI HOTUL – BABA CLOANTA – ADIO – VENETIA – LACRIMIOARE – AȘTEPTAREA – R – DESPARTIREA – M – DULCE INGER – BIONDINETA – E. **P.5:** SORA SI HOTUL – ACOLEA – VRAC – CINEL CINEL – A – DA – AN – P – B – DOINA – GROZA – ARN – VJ – I – BL – FAT LOGOFAT – HA – AIVA – IRA – ANDRII POPA – R – IL – ALB – IC – BABA CLOANTA. **P.6:** STRUNGA – S – CEASUL RAU – URSITII – M – MAGHIARA – CAR – E – NOR – ILIC – J – S – O – TATARUL – CRAI NOU – E – I – N – HORA – STRIGOIUL. BOSFORUL – ACTOR – RE – CRA – TABU – CURCILE – E – TOGI – S – AT – AİEST – ROMANTA – CUPA – ARN – API – TROC – PASARICA. **P.7:** 1842. DOINE SI LACRAMIOARE (găini + corlă + șoim + eider). **P.8:** DOINE – DUSMAN – URSITI – ITIRE – LA – NOAPTE – CS – C – PISTOALE – F – ESAT – STRUNGA – INDATA – ET – LR – NOI – A – V – APAS – G – STRAIN – OSI – ELA – ALTARE – T – RIHA – NETEZI – D – GREA – MIEZ – DORUL – ZAPEZI. **P.9:** BARA – OLAC – NAMI – ANES. DOINE, LACRIMIOARE. **P.10:** BLANZI – IASI – RUSA – AMORAS – UP – PALERMO – SIROCO – GAND – A – ALA – MAS – O – TRISTA – AVR – PRE – A – NURI – AISE – AJI – SO – RE – NINITA – R – ISI – VENETIA – STELUTA – EMS. **P.12:** PE MALUL MAREI – ARAMA – SETCA – PO – ROMANTA – VISUL – ISAC – GELUI – ERA – ADIO MOLDOVEI – AVARIATA – ARAR – GONDOLA TRECE – ATEE – PATA – SURA – PILOTUL – EMMI – L – ALUNITA – ASPIRA – LA SEVASTOPOL. **P.13:** VISUL – ANULA – TESUT – LUI – CARTA – UT – OB – PETRU – T – AIR – ONU – O – RARES. SOFISM – CRINUL – AURAR – DRAGOS – EOV – RT – R – ADIO – ES – O – L – EMMI – ARCASI – IAHTUL. **P.14:** STELELE – PILOTUL – DRAGOS – P – O – CRINUL – ROMANTA – IAHTUL – I. LA MAGENTA (Gălățeanu). **P.15:** PISC – ARCA – NOAPTEA – ASARA – ARS – NUTANT – OT – SFANTULUI – EL – TETE – M – NANI – ONMA – E – ANDREI – URSARESTI. DRAGOS (dog + răs). O NOAPTE LA ALAHAMBRA (pahar + lame + olan + tobă). **P.16:** PASARICA MAREI – ARABE – CALDURA – ROMANTA – ADIO – AM – JAI – BD – NIT – BANUL MARACINA – ONER – IRA – U – EV – LACUL DE COMO – A – A – URA – AIT – HSN – CRINUL – EMMI – CAM – DREPTI – GE – DRAGOS – IAHTUL – TITLU – MURUIRE. **P.17:** GURALIV – R – EMISA – EO – AROL – ITER – MI – ECRAN – D – RIA – ENE. **P.18:** CATRA ROMANI – ALBUM – PILOT – MH – SORA – BRA – PASARICA – IL – IMI – UNIRE – I – IB – CRIN – MIA – RARI – ARMA – SAFI – G – OISN – A – OSTENI – IU – TINTI – AUR – M – ADIO – ELRBAA – NA – SIMTITOR. **P.20:** ETEROCLIT – VZ – LITORAL – ADIO – EG – MALURI – SE – GAGAT – LUNCA – IN – NAZ – SEARA – E – ETNICA – REM – SPAIME – CA – I – VAI – IB – SARAC – ANCA – ROQUES – NI – DRIDRI – II – TIPAT – ADEVAR. **P.22:** GRATIOASA – RANA – ORNIC – FRUMOASA – A – AIA – PAN – OLT – PARIZIANA – TRENA – SCAR – INCANTARI – SALE – EI – VAI – P – GAROFITA – ARION – RAID – SARUTARI – J. **P.23:** VULCAN – ORAS – A – SENTIMENT – NT – NORVEGIA – TINUT – INIMI – NISIP – IUA – DENIM – VENLO – URS – POD – I – I – RIOI – AST – MA – E – ARN – SIMUN – RURALA – CALD – EDEN – SOARTA. **P.24:** GROZAVII – HU – HORATIU – TAL – STRUNGARII – PC – A – TARATE – RADIO – R – F – S – OTA – GUERIN – BALTAG – ECOU – A – GERULA – SM – IHA – RF – UTA – BRINDISI – IN – NAUCA – GEMMI. **P.25:** GROZA, STRUNGA, DOINA IUBIREI (ied + răs + gnu + tauri + ogari + bizoni). STRIGOIUL (stoluri). CEASUL RĂU (Rădulescu). URSIȚII, STRIGOIUL (iriși + lotuși + uri). **P.26:** SOAPTE – VAPAIE – UMBRA – ROMANTA – S – UNICI – OMAT – PAR – NATURA – CD – INIMI – AR – NC – E – ND – ECV – SATANA – REL – ACIL – LIL – GEROASE – BRAN – LINDA – AVIATIC – A – EI – STI – ZOTA – SANIUTA – SERAI. **P.28:** STELUTA – CAL – UIMIRE – RAZA – ROMANTA – NUC – OAI – IARNA – R – RC – VT – NALTI – IASI – EOL – OM – I – ESOP – UBLI – MAC – JONCA – O – ELENA – IARBA – LIRE – ZC – CAR – E – ALBI – CALE. **P.30:** ANDRII-POPA (dropii + păun). FĂȚ-LOGOFĂȚ (făgot + făgot). ADIO, VENEȚIA (ied + enoți + vacă). VISURILE (lei + urși). AȘTEPTAREA (șase pătrate). STELUȚA (tatu + leu). **P.32:** BIONDINETA (nai + tobe + nai). DESPĂRȚIREA (Preda + Istrate). PILOTUL, LA PALESTRO (lei + lup + lopătar + stol). BANUL MARACINĂ (ban + ulm + ara / c în a)

TITLURI

(Metagramă anagramată:

$$3 + 4 + \text{XAI} = 10)$$

D

(Rebo eliptic anagramat:

$$5 + (7) = 11)$$

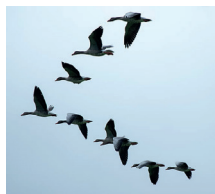
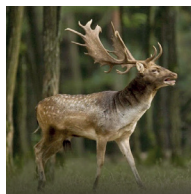

Marin

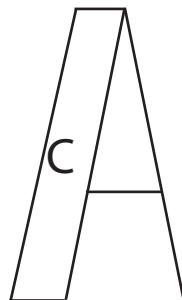

Gheorghe

(Triverb anagramat: $3 + 3 + 7 + 4 = 7; 2, 8)$

(Triverb anagramat: $3 + 3 + 7 + 4 = 7; 2, 8)$

Coordonatorul colecției: Serghei COLOȘENCO

Culegere text: Constantin Romete

Tehnoredactare: Bogdan Artene

ISBN 978-606-573-436-4

Apărut: septembrie 2018

Editura SFERA, Bârlad

Str. C. Hamangiu nr. 15

Tipărit la S.C. IRIMPEX S.R.L. Bârlad

**Plachetă apărută sub egida
Casei de Ajutor Reciproc a Pensionarilor „Elena Cuza”
Bârlad**